

Karayolları

KARAYOLUNUN KULLANILMASI

Karayolunun kullanılması kuralları

Karayolunda trafik sağdan akan Karayolları kamunun yararına ağık olan sahalardır. Aksine bir iparet bulunmadıkça bütün sürücüler ve yayalar tüm yasak ve kısytlamalara uymak zorundadırlar. Bütün sürücülerin:

- 1- Araçların durumun elverdiği oranda gidip yönüne göre yolun en sağından,yol çok peritli ise trafik durumuna göre hızın gereğinden fazla peritten sürmek
- 2- Perit değiptirmeden önce,gireceği peritte sürülen araçların güvenle geçişlerini beklemek,
- 3- Trafiği aksatacak veya tehlikeye sokacak şekilde perit değiptirmemek,
- 4- Gidiş ve ayrılan yol bölümünün en son peridini sürekli ipgal etmemek,
- 5- Yki yönlü dört veya daha fazla peritli yollarda,motosiklet,otomobil,kamyonet,minibüs ve otobüs dıpyndaki araçları sürenler,geçme ve dönme dıpynda en sağ peridi izlemek,zorundadırlar.
- 6- Geçme,dönme,duraklama,durma ve parketme gibi mecburi haller dıpynda perit deđiptirmeleri,
- 7- Yki peridi birden kullanmaları,
- 8- Kavşaklara yaklaşıırken;yerleşim yerlerinde 30.yerleşim yerleri dıpynda150 metre mesafe içinde ve kavşaklarda perit değiptirmeleri,
- 9- Araçlarının cinsine ve hızına uygun olmayan peritten gitmeleri,
- 10- İparet vermeden perit değiptirmeleri yasaktır.

Karşı yönden gelen trafik için ayrılan yol bölümüne girme yasağı,

- a) Bölünmüş yollarda karşı yöndeki trafik için ayrılan yol bölümüne girmeleri,
- b) Yki yönlü ve üç peritli yollarda en sol peride girmeleri,
- c) Yki yönlü ve dört veya daha fazla peritli yollarda karşı yöndeki trafik için ayrılan yol bölümüne girmeleri yasaktır.

Trafik iparetlerine ve iparetçilerine uyma mecburiyeti

Araç ve hayvan sürücülerini ile yayalar karayolunu kullanırken:

- a) Trafiği düzenlemeye ve denetlemeye yetkili üniformalı ve özel iparet taşıyan görevlilerin uyarı ve iparetlerine,
- b) İpşyklı ve sesli trafik iparetlerine,
- c) Trafik iparet levhaları,tertipleri ve yer iparetlemelerine,
- d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olarak Karayolları Trafik kanununun da ve bu yönetmelikte gösterilen diğer kural,yasal zorunluluk ve yükümlülüklerle uymak zorundadırlar.

HIZ KURALLARI

Sürücüler hızlarının,hava,görüş,yol,yük durumuna ,kullandıkları aracın cinsine ve trafik durumunun gerektirdiği diğer iparet levhaları ve partlara uydurmak zorundadırlar.

Karayolları Trafik kanununda ve Yönetmeliğinde yazılı kayıt ve partlar dıpynda ve aksine bir iparet bulunmadıkça yerleşim yeri dıpyndaki devlet ve il yollarında 90 km/s,otoyollarda 120 km/s hız geçmemek kayıt ve partları ile ve behirlerarası römorksuz taşıt cinsleri için saatteki en çok hız sınırları aşağıda gösterilmiştir.

ARAÇ CİNSİ YERLEŞİM YERİ

YÇYND E YERLEŞİM YERİ

DİPİNDA OTOYOLDA

Otomobillerde 50 90 120

Otobüs 50 80 100

Minibüs,kamyon ve kamyonetlerde 50 80 90

Arazi taşıtlarında ve motosikletler de 50 70 80

Tehlikeli madde taşıyan araçlar ve Özel yük taşıma izin belgesi veya Özel izin belgesi il karayoluna çıkan Araçlarda (Belgelerin aksine bir Hüküm yoksa) 30 50 60

Motorlu ve motorsuz bisikletlerde 30 50 -

Lastik tekerlekli traktörler,arızalı bir

Araç çeken araçlar ve ip makinalarında 20 20 -

Zorunlu haller dıpynda behirlerarası karayolunu kullanan motorlu araçlarda ,araç cinsi gözetilmeksizin asgari hız sınırı 15 km/s' tir.

Tehlikeli madde taşımaya mahsus olup,boş olarak trafiğe çıkan araçlar yukarıda belirtilen,kendi sınıfına giren araçlara ait hızla sürülebilirler

Römorklu veya yarı römorklu araçlarda (Römork takımı LTT hariç)en çok hız sınırı aynı cins römorksuz araçlara ait en çok hız sınırından saatte 10 km. daha düşüktür.

Servis freni bozuk araçları çeken araçlar saatte 15 km nin üstünde bir hızla sürülemez.

Yçipleri Bakanlydy, Bayyndyrlk ve Ýskan Bakanlydy'nyn uygun görüpünü alarak otoyollarda otomobiller için hýz sýnyrýný 20 km/s artýrmaya yetkilidir.

Geçme sýrasýnda geçme kuralýnyn mecbur kýldýdy þartlar dolayýsýyla ayný cins tapýtlar için tayin ettiði hýz sýnyrlary apýlabilir.

Hýz kurallarynyn ihlal sebebiyle ceza yazýlan sürücülerden suçun iplendiði tarihten geriye dođru (1) yýl içinde ayný kuralý (5)defa ihlal ettiði tespit edilenlerin sürücü belgeleri (1) yýl süreyle geri alýnýr. Süresi sonunda psiko -teknik deđerlendirmeden ve psikiyatri uzmanýnyn muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasýna mani hali olmadýdy anlaýýlanlaryn belgeleri iade edilir. Hýz sýnyrlaryn ýlçen cihazlaryn yerini tespit veya sürücülerini ikaz edici her türlü cihazýn imal ve Ýthali ile araçlarda bulundurulması yasaktýr.

ARACIN FRENLE DURDURULMASI

Sürücülerin en çok dikkat etmesi gereken aracýn frenle durdurulmasıdır. Sürücüler her türlü hava yol durumuna göre araçlarynyn emniyetle kaç metre mesafede duracađýný bilmek zorundadır. Bu mesafeyi iyi ayarlamayan sürücüler fren yapmakta gecikmekte ve önlenemeyecek kazalara karýpmaktadır.

Sürücüler herhangi bir tehlikeyle karýlaþtýklarýnda bu tehlikeyi görme karar verme ve tedbir alma için belli bir zaman kaybedeceklerdir. Tehlikenin görülmesiyle birlikte ayađýn gaz pedalýndan

Çekilip fren pedalýna basýlýncaya kadar geçen süreye 'intikal zamaný' denir. Sürücünün intikal zamaný en fazla 0.75 saniye olmak üzere

80 km/saat hýzla giderken intikal mesafesi: 16.66 metre

90 km/saat hýzla giderken intikal mesafesi:18.75 metredir.

Ayrýca frene basýldýdy andan itibaren tekerleklerin tutulması ve aracýn durdurulmasına

kadar geçen zamana 'Fren Zamaný' alýnan yolda 'Fren mesafesi denir.

Ýntikal mesafesi+Fren mesafesi=Duruþ mesafesi

TAKIP MESAFESÝ

Karayolunda ayný þeritte birbirinin ardýnda hareket halinde olan iki araç arasýndaki mesafeye takip mesafesi denir.

a) Öndeki aracý yakýndan takip etmenin sakýncası

Öndeki aracýn yakýndan takip edilmesi önlenemeyecek bazı kazalaryn olupmasına neden olur.

Yakýn takipte öndeki araç sürücüsünün karar deđþikliklerinde olayýn fark edilip tedbir alýnması

için yeterli mesafe bulunmayabilir, buda kazalaryn olupması için en büyük faktörlerden birini

meydana getirir. Arkadan çarpma asli kusur sayýlması nedeniyle yakýndan takip eden sürücü bütün olaylardan sorumludur.

Sürücüler karayollarýnda ayný þeritten takip ettikleri araçlarla güvenli bir mesafe býrakmak

zorundadırlar. Bu mesafe kilometre cinsinden hýzýnyn metre olarak en az yarýsý kadardýr. Örneđin 60

km/saat hýzla giden bir araç için en az 30 metredir. Hava þartlarynyn kötü olması halinde takip

mesafesinin attýrılması zorunludur.

b) Takip mesafesinin kontrolü

Takip mesafesi aracýn 2 saniyede kat edeceđi yol uzunluđu kadardýr. Bu mesafenin kontrolü 88-89 sayýmýyla da yapýlabilir.

Öndeki araç herhangi bir belirli noktadan (adaç, direk, asfalt yamasý)geçerken arkadaki sürücü

yavaþ bir tempoyla 88-89 sayýlarynyn sayar. Bu iki sayýyý sayýncaya kadar yaklaþık iki saniye geçer.

Sayýlan sayý sonunda öndeki aracý ilk gördüđümüz noktaya gelirse takip mesafemiz normal

demektir. Eđer bu noktayı geçmiþsek ayađýmýzý gaz pedalýndan çekerek hýzýmýzý azaltmamız

gerekir

Hýzlara göre takip mesafesi

Bu kurallara göre, hýz düþtükçe araçlar arasýndaki takip mesafesi azalmalıdır.

Kol ve grup halinde araç kullanma,

Kol ve grup halinde düþük hýzla giden araçlaryn karayolu üzerinde uzun konvoylar oluþturacađýndan

öndeki araçlary geçmek mümkün olmadýdyndan kol ve grup halinde araç kullananlaryn araçlary arasýnda

diđer araçlaryn emniyetle gidebileceđi açýklýk býrakmak zorundadır. Bu açýklýđýn ölçüsü en az takip

mesafesi kadar olmalıdır.

Tehlikeli madde taşıyan araçlaryn sürücülerini yerleþim birimleri dýþýndaki karayollarýnda, öndeki aracý

En az 50 metre mesafeden takip etmek zorundadır.

GEÇÝLEN ARACIN SÜRÜCÜSÜNÜN UYACAĐI KURALLAR

Geçilmek üzere olan araç sürücülerini:

a) Duyulur ve görülür bir geçiþ iþareti alýnca trafiđin iki yönlü kullanýldýdy karayollarýnda tapýt

yolunun sağ kenarına yakın gitmeye dörtten fazla peritli veya bölünmüş karayollarında bulunduğu peridi izlemeye ve hızını arttırmamaya

b) Dar taşıt yolları ile trafiğin yoğun olduğu karayollarında yavaş gitme nedeni ile kendilerini geçmek için izleyen araçların kolayca ve güvenli geçmelerini sağlamak için araçlarının elverdiği oranda sağ kenara almaya, yavaşlamaya, gerekiyorsa durmaya mecburdurlar.

c) Kurallara uygun olarak kendilerini geçmek isteyen araçlara yol vermemek geçilmekte iken başka bir araç geçmeye veya sola dönmeye kalkışmak yasaktır.

d) Sürücülerin kendini geçmek isteyen araçlara dönüp lambasıyla geç işareti vermesi yasaktır.

e) Geçiş üstünlüğü bulunan bir aracın duyulur veya görülür işaretini alınca, bu araçların kolayca ilerlemelerini sağlamak için taşıt yolu üzerinde yer açmak gerekiyorsa durmaya mecburdurlar.

ARAÇLARIN DÖNÜŞLERİ VE MANEVRALARI KURALLARI

Sürücüler

a) Kavşaklara yaklaşırken perit sayısına ve trafik yoğunluğuna göre zamanında ve uygun mesafede iken sağa mı sola mı döneceğine veya doğrudan gideceğine karar vermesi bu kararı işaretlerle arkadan gelen sürücülere bildirerek gidip ayrılan peritlerden birine veya taşıt yolunun uygun kısmına geçmeleri

b) Yerleşim birimleri içinde kavşakta 30 metre, dışında ise 150 metre kala ve kavşak içinde perit değiştirmek yasak olduğundan dönüp yaparak sürücülerin bu mesafeden önce uygun peride girmiş olmaları,

c) Dönüş sırasında, geçiş yapan yayalara varsa bisiklet yolundaki bisiklet sürücülerine sola dönüşlerde ise karşıdan gelen emniyetle durdurulamayacak kadar yaklaşmış olan araçlarla sağdan gelen araçlara ilk geçiş hakkı vermeleri,

d) Kavşakta yaklaşan sürücüler uygun peridin seçilmesi için kaplama üzerine çizilmiş oklara ve trafik işaret levhalarına uyararak ve hız azaltarak kavşaka girip dönüşte geçmeye mecburdurlar.

Sağa Dönüşlerde

1) Sürücüler sağa dönüş işareti vermeye, arka trafiği aynadan kontrol etmeye, sağ peride veya işaretle dönüş izni verilen peritlere

2) Gerekli ise hızını azaltmaya,

3) Dönüşün yapılacağı kadar dar bir kavşakla (küçük bir yarı çapla) dönmeye,

4) Gireceği karayolunun gidip peridine veya gidip yol bölümünün en sağ peridine gitmeye zorludurlar.

Sola Dönüşlerde

1) Sürücü sola dönüş işareti vermeye, dönüş öncesinde tek yönlü yolda en sol peride iki yönlü ve iki peritli yolda orta peride yaklaşıp durmaya,

2) Kavşakta girmeden, sağdan gelen araçlarla ilk geçiş hakkını vermeye,

3) Dönüş başladıktan sonra karşıdan gelen ve güvenle duramayacak kadar kavşaka yaklaşmış olan araçların geçmesini beklemeye,

4) Dönüşü tamamlamak üzere karşı yönden gelen trafiğin kullandığı yol bölümüne girmemek taşıtla sağ peride çok peritli yollarda gidilecek yol bölümündeki en uygun peride girmeye,

5) Gideceği yolun gidip ayrılan kısmına girmek üzere dönüşü yaparken, arkadan gelen ve sola dönecek diğer araçları engellemek için geniş kavşakla dönüş yapmaya,

6) Girdiği yol bölümü çok peritli ise işaret vererek en kısa zamanda sağ peride veya hızının gerektirdiği peride girmeye mecburdurlar.

Dönel Kavşaklardaki Dönüşlerde

1) Dönüş işareti vermeye,

2) Hızını azaltmaya,

3) Sola dönecek ise, orta adaya yakın işarettten kavşaka girmeye,

4) Ada etrafından dönerken gereksiz perit değiştirmemeye,

5) Gireceği yola yaklaşırken, sağa dönüş işareti ile birlikte sağa yaklaşarak dönel kavşaktan çıkmaya,

6) Gireceği yolun gidip yönündeki uygun peridine girmeye ,

7) Girdiği yol bölümü çok peritli ise, işaret vererek en kısa zamanda trafiği tehlikeye düşürmeden sağ peride veya hızının gerektirdiği peride geçmeye mecburdur.

8) Dönel kavşaklardaki geriye dönüşlerde, sola dönüşlerdeki kurallara uymakla birlikte, orta ada etrafında dönerken gideceği yola yaklaşırken kadar peridini muhafaza etmeye mecburdur.

Dönüş sırasında araç sürücüleri; yaya ve bisikletliler için yepil yavaş yanmakta iken; yaya ve bisiklet yolundan geçen yoksa veya yolda uzakta iseler bisikletlilerin ve yayaların ilk geçiş hakkı engellenmemek taşıt ile dönüşlerine devam edebilirler.

Görevli kişi veya trafik işareti ile yönetilen kavşaklardan, sürücüler en kısa zamanda geçmek zorundadırlar. Gidip ayrılmış çok peritli yollarda, en sağ veya en sol peride bitişik olan peritlerden sağa veya sola işaretlemek suretiyle izin verilir. Böyle yollarda sürücülerin kurallara uygun olarak bu peritten dönüş için yararlanabilirler.